

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
i systemu pieczy zastępczej za rok 2018
oraz potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2019 rok

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określa m.in. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z zapisami w/wym. ustawy: „to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji”.

Do zadań własnych gminy z zakresu realizacji w/w ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

W Gminie Niebylec opracowano 3-letnie programy na lata:

- 2016-2018 przyjęty Uchwałą Rady Gminy Niebylec Nr XVII/71/2016 z dnia 18 marca 2016 r.
- 2019-2021 przyjęty Uchwałą Rady Gminy Niebylec Nr II/8/2018 z dnia 11 grudnia 2018 r. Uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (jedn. tekst Dz. U. z 2013 roku, poz. 135) i Uchwały Nr XXVI/157/2013 Rady Gminy Niebylec z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie upoważnienia kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Niebylcu do podejmowania działań w zakresie pieczy zastępczej, praca z rodziną zgodnie z powołaną wyżej ustawą jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

1. Formy realizacji:

- Pracownicy socjalni w celu rozpoznania i analizy problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo-wychowawczymi na bieżąco utrzymują kontakty z dyrektorami szkół oraz wychowawcami, nauczycielami, pedagogami, psychologiem,

kuratorami, wychowawcami dzieci, dyrektorami szkół, policją, gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych, poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

- W celu zapobiegania dysfunkcyjności rodziny pracownicy współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie, Zespołem Interdyscyplinarnym, z kuratorami sądowymi, policją, ze szkołą w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.
 - W celu zabezpieczenia pomocy w integracji rodziny i przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny tut. Ośrodek zabezpiecza podstawowe potrzeby bytowe dziecka i rodziny poprzez:
 - objęcie dożywianiem wszystkich wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli w formie gorącego posiłku (na terenie placówek oświatowych).
 - udzielanie pomocy w formie produktów spożywczych, uzyskanych od Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 najbardziej potrzebującym, na rzecz mieszkańców Gminy Niebylec, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
 - zapewnienie pomocy finansowej i w naturze rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, dostosowanej do indywidualnych potrzeb przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.
 - realizacja świadczeń rodzinnych w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - realizacja świadczeń wychowawczych i rodzicielskich, świadczenia Dobry Start zgodnie z ustawami,
 - udzielanie pomocy w formie stypendiów socjalnych i motywacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych.
 - pomoc w formie pracy socjalnej.
2. Udzielanie specjalistycznego wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i prawnego w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego poprzez:
- Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mają zapewnione wsparcie ze strony asystenta rodziny i pracowników socjalnych w postaci szeroko rozumianej pracy socjalnej, konsultacji, porad oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa prawnego, pedagogicznego i psychologicznego.
 - W siedzibie GOPS udzielane są co poniedziałek bezpłatne porady prawne szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, a w uzasadnionych przypadkach także możliwość wsparcia ze strony prawnika zatrudnionego na potrzeby Ośrodka. Ponadto 2 razy w miesiącu przyjmuje psycholog (w ramach Punktu Konsultacyjnego) i według potrzeb kierowani są do niej podopieczni.
 - Pracownicy GOPS informują rodziny o możliwości skorzystania z usług Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Strzyżowie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie oraz Ośrodka Pomocy dla Ofiar Pokrzywdzonych Przestępstwem w Strzyżowie. Rodziny mające problem z nadużywaniem alkoholu mogą korzystać z terapii leczenia uzależnień w Rzeszowie, Krośnie oraz w Strzyżowie.
 - W przypadku mediacji GOPS informujemy rodzinę o możliwości skorzystania z usług mediatora wpisanego na listę mediatorów prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie.

3. W 2018 roku Gmina Niebylec nie posiadała **placówki wsparcia dziennego**, o jakiej mówi art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do której może być skierowane dziecko decyzją sądu, celem objęcia wsparciem dziecka i jego rodziny.
4. Art. 191 ust. 9 pkt 1-3 ustawy określają wydatki gminy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej albo w domu dziecka, 10%, 30% i 50% odpowiednio w pierwszym, drugim i trzecim roku i latach następnych. Z terenu Gminy Niebylec w 2014 r. zostało umieszczone jedno dziecko w niezawodowej rodzinie zastępczej, a w 2015 r. dwoje dzieci.

Koszt z tego tytułu w roku ubiegłym wyniósł **20 978,77 zł (30% oraz 50% średnich miesięcznych wydatków poniesionych na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej)**. W ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” otrzymaliśmy dotację w wysokości 5 935,00 zł na finansowanie zadania (w tym środki budżetu państwa 4260,00 zł i środki Funduszu pracy 1675,00 zł) na finansowanie zadania – „Zatrudnianie asystentów rodziny”.

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niebylecu w 2018 roku udzielił pomocy w ramach zadań zleconych i własnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego dla 14 rodzin w tym 4 rodzinom wielodzietnym i 9 rodzinom niepełnym. Asystent pracuje w 9 rodzinach w tym w 5 wielodzietnych.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów kadrowych Ośrodka. Ważną potrzebą Ośrodka w szczególności jest: umożliwienie klientom i ich rodzinom korzystania z kompleksowego wsparcia specjalistycznego ze strony psychologa, pedagoga i prawnika w celu stworzenia systemu profilaktyki i opieki nad rodziną, dziećmi zwłaszcza w rodzinach dysfunkcyjnych, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Jest to forma pomocy w celu zwalczania negatywnych skutków problemów występujących w rodzinach. W celu wzmocnienia roli i funkcji rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny w wymiarze 1 etatu.

Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie, z rodziną, dla rodziny (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy z rodziną. W myśl założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opieka zastępcza powinna stanowić istotny element systemu pomocy dziecku i rodzinie na poziomie lokalnym. Celem pracy asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej.

W 2018 r. na terenie Gminy Niebylec ze wsparcia asystenta rodziny korzystało 9 rodzin w tym 1 rodzina zobowiązana była do współpracy z asystentem przez Sąd. Współpraca asystenta rodziny z 7 rodzinami trwała powyżej roku, 2 rodziny rozpoczęły współpracę i trwała ona 4 miesiące. W 6 rodzinach przyznany był kurator sądowy, z którym asystent współpracował.

Najczęstszym powodem przyznania asystenta rodzinie są: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze (7 rodzin), niezaradność życiowa przejawiająca się brakiem umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego (5 rodzin), bezrobocie (4 rodziny), alkoholizm (3 rodziny) oraz przebywanie dzieci w pieczy zastępczej (2 rodziny). Problemy te często współlistnieją ze sobą w poszczególnych rodzinach. Praca z rodzinami odbywa się na

podstawie sporządzonego wspólnie z rodziną Planu Pracy, w której zawarte są do realizacji zarówno cele instytucjonalne jak i cele, nad których realizacją rodzina jest sama gotowa pracować przy wsparciu asystenta rodziny. W rodzinach asystenckich wychowuje się 23 dzieci, z czego 4 umieszczonych jest w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Asystent rodziny dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i na bieżąco przekazuje ją Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Niebylcu.

Asystent rodziny uczestniczy w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe. Szkolenia w ramach Projektu Partnerskiego pn. „Blżej rodziny – szkolenia dla kadry systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” w 2018 roku obejmowały:

1. Spotkanie Superwizyjne w dniu 19.04.2018
2. Prawo w praktyce. Wybrane zagadnienia prawne w dniu 13.06.2018
3. Asystent rodziny – metodyka, uprawnienia i dokumentowanie pracy z rodziną, w tym tworzenie planu pomocy w dniu 27.06.2018.
4. Tworzenie planu pracy z rodziną oraz planu pomocy dziecku w dniu 15.10.2018.
5. Mediacje- profesjonalny sposób rozwiązywania problemów na drodze dialogu, wykorzystanie dialogu motywującego w pracy z rodziną w dniu 06.02.2019.

Szkolenia na Platformie E-learningowej

6. Prawo w praktyce – wybrane zagadnienia prawa dotyczące dziecka i rodziny – 19.11.2018.
7. Praca z dziećmi o zaburzonych więziach– 19.11.2018.
8. Praca z dzieckiem z FAS i ze spectrum FAS – 19.11.2018.
9. Asystent rodziny - metodyka, uprawnienia i dokumentowanie pracy z rodziną, w tym tworzenie planu pomocy – 20.11.2018.
10. Opracowywanie lokalnego systemu wspierania rodziny – 20.11.2018

Asystent rodziny systematycznie bierze udział w spotkaniach „Grupy Wymiany Doświadczeń Asystentów Rodziny” (spotkania asystentów rodziny z województwa podkarpackiego organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie).

W oparciu o art. 29 ust 1 i 2, art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej informuje (m.in. poprzez ogłoszenie na stronie internetowej Gminy Niebylec i w budynku GOPS) i poszukuje rodzin wspierających. O powyższych potrzebach informowani są również radni, sołtysi wsi i osoby uczestniczące w sesjach Rady Gminy Niebylec. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach.

Asystent rodziny wraz z pracownikami socjalnymi prowadzi monitoring sytuacji dzieci w rodzinach objętych pomocą. Pracownicy socjalni będąc w terenie zwracają uwagę na sytuację rodzin z dziećmi, a szczególnie rodzin niepełnych. W chwili pojawienia się sytuacji trudnej podejmują kroki celem udzielenia wsparcia. W ub. roku prowadzono monitoring w 1 rodzinie, gdzie wypłacono świadczenie „Za Życiem”. Jednocześnie pracownicy socjalni prowadzą szeroko rozumianą pracę socjalną.

DYREKTOR

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Niebylcu

/-/ mgr Alicja Dopart